

Ræða Hans G. Andersen í 6. nefnd
Allsherjarþingsins 17. nóvember 1958 o.fl.

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Alþingismaður – Ritstjóri – Landhelgisdeilan – Hans G. Andersen –
Allsherjarþing Sameinuðu Þjóðanna – Fréttatilkynning – Árni Friðriksson: *Umsögn um tilslökun frá
landhelgislögnum 1958*

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Stjórnmalamaðurinn

Askja 2-25, Örk 2

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

ICELANDIC DELEGATION

TO

PARIS, 6. apríl 1956.

NORTH ATLANTIC COUNCIL

International Law Commission.

Samkvæmt fyrirætlum hins háa ráðuneytis hef ég útbúið uppkast að athugasemdum við tillögur ofangreindrar nefndar varðandi lendhelgi og úthaf. Hef ég af ásettu ráði dregið að ganga endanlega frá uppkastinu til þess að geta haft bliðsjón af svörum annarra ríkisstjórna og þá fyrst og fremst brezku stjórnarinnar. Líklegt er/^{að} þjóðarmíð hafi einnig verið uppi annarsstaðar því að samkvæmt síðustu upplýsingum frá Sameinuðu þjóðunum hafa einungis 15 ríkisstjórnir skilað athugasemdum og þar á meðal eru hvorki Bandaríkin, Bretland né Suður-Ameríku ríkin yfirleitt. Þau síðastnefndu hafa nýlega haft með sér fundi bæði í Mexico og dominíkanska lýðveldinu varðandi þessi mál og væntanlega mun enn nokkur tími líða, þar til þeirra svör berast. Ekki virðist viðeigandi að draga Öllulengur að senda nefndinni athugasemdirnar, þar sem fundir hennar munu hefjast innan skamms og vil ég því leyfa mér að leggja til að hæstvirt ríkisstjórn fallist á að fela fastafulltrúa Íslands hjá Sameinuðu þjóðunum að afhenda hjálögðer athugasemdir.

Einn kafli í uppkastinu (bls. 3-5) er orðrétt eins og það sem sagt var í síðasta svari. Nauðsynlegt er þó að hann sé ekki settur innan gasalappa því að þegar

Utanríkisráðuneytið,

Reykjavík.

ritari nefndarinnar semur ágríp af svörunum fyrir nefndar-
menn er hann vanur að sleppa því, sem áður hefur verið sagt.
Það má ekki ske í þessu tilfelli því þarna er einmitt um
aðalatriðið að ræða.

Ég vil geta þess, að ég sendi Professor Bourquin
uppkast til athugunar með bréfi, dags. 29. febrúar s.l.,
sem hér með sendist í afriti ásamt svarbréfi prófessorsins,
dags. 9. marz s.l. Tel ég mér skylt að vekja athygli hins
háa ráðuneytis á því, að prófessorinn hefur tvennt við
uppkastið að athuga. Annarsvegar finnur hann að því, að
mikil áhersla sé lögð á sambandið milli landgrunnslaganna
frá 1948 og þeirra ráðstafana, sem gerðar voru með reglu-
gerðinni frá 1952. Hinsvegar varar hann við því, að vakin
sé athygli á að ráðstafanirnar frá 1952 séu einungis liður
í frekari ráðstöfunum ("only partially meet the require-
ments of the situation"). Báðar þessar athugasemdir eru
byggðar á því sjónarmiði prófessorsins, að aðalatriðið sé
að treysta sem mest þar ráðstafanir, sem gerðar voru 1952.
Hefur hann oft sagt í því sambandi, að þar ráðstafanir
hafi trausta stöð í Hoagdómnum og því sé hagkvæmast að undir-
strikað sé sem mest að um hliðstæðar ráðstafanir sé að
ræða. Ef hinsvegar sé dregið úr hliðstæðunni með því að
byggja 1952 ráðstafanirnar á miklu breiðari grundvelli,
þ.e. landgrunnslögunum, sem mjög skiptar skoðanir séu um,
þá mun aðstaðan veikjast. Ég hef oft orðið var við það hjá
prófessornum, að trú hans á framhaldsráðstafanir er mjög
veik og út frá því sjónarmiði er auðvitað skynsamlegast að
treysta sem best það sem áunnizt hefur og láta þar við sitja.
Ég fyrir mitt leyti get ekki fallizt á þetta sjónarmið og
hvað sem öðru líður virðist það ljóst, að ekki komi til mála
annað en að nota það tækifæri sem gefst á vettvangi Sameinuðu

þjóðanna til að hafa sem mest áhrif á þróun þessara mála. Ef afstaða Íslands yrði sú sem prófessorinn leggur til myndi Ísland, sem undanfarin ár ásamt ýmsum öðrum þjóðum hefur haft forystu í því að fá viðurkenningu á rýmkuðum rétti strandríkjanna, raunverulega hafa breytt um stefnu. Virðist mér fyrir mitt leyti að þetta komi ekki til mála og hef ég því ekki treyst mér til að breyta uppkastinu.

Samkvæmt fyrirfallum hins háa ráðuneytis mun ég fylgjast með störfum þjóðréttarnefndarinnar, sem hefst hinn 23. þ.m. Í því sambandi þótti mér vænt um að fá umboð þar að lútandi frá hæstvirtum utanríkisráðherra til þess að ég hafi mín plögg í lagi. Að vísu á það að heita, að fundir nefndarinnar fari fram fyrir opnum dyrum, en það styrkir afstöðuna, ef formlega er gengið frá hlutverki áheyrnarfulltrúa.

Með sérstakri virðingu,
Hans G. Andersen (sign.)

Paris, 29th February, 1956.

Dear Professor Bourquin,

Thank you for your letter of February 13th. In conformity with your suggestion I am enclosing a first draft of the reply to the International Law Commission. It would, of course, be very helpful to us if we could study the most important replies from other Governments before submitting our own, but as far as I know so far only 5 minor states have submitted replies which furthermore are not very instructive. Probably several replies will be submitted during March and personally I do not see any reason why our reply could not be delayed until about two weeks before the meetings of the Commission start which would mean that we would have all of March at our disposal. Undoubtedly the U.S. and U.K. will try to put their case as strongly as possible and it would be very helpful if we could "take care" of their arguments in our own reply. In any case time is running short and, therefore, I am sending this first draft to you in the hope that you will find an opportunity to read it and let me know about your reaction.

There is one point which I have put on a separate sheet and that is mainly concerned with the historical aspect of the Icelandic fishery limits. For the last 10 years my Government has, of course, kept these historical facts in mind but owing to several

Professor Maurice Bourquin,
Berkeley Hotel,
London.

weaknesses involved of which you are aware (including non-enforcement for 100 years) our policy in the United Nations has been to put every emphasis on the general rules of international law rather than on exceptional historical title. If we would win on the former basis we don't need any historical title whereas if we forgot the general aspect and insisted only on the historical title we might in the long run lose the entire case. In the initial stages of the U.N. proceedings there was not reason to mention any special historical cases but since this is the last document to be submitted to the International Law Commission it would perhaps be appropriate for the record to refer to this aspect in a few words. On the other hand I am convinced that the International Law Commission will be only too glad to seek a compromise so that the general principles could be narrowed down and the historical title exceptions strengthened. As you know many people in Iceland seem to think that this would be the ideal course obviously from the point of view that our historic title in their minds is much stronger than any international law considerations warrant. But if we could mention the historical aspects in passing without basing our case on them perhaps a happy medium is found.

I hope that I will hear from you soon and I would like to add that I am, of course, at any time ready to come to London for a discussion if you have the time.

Sign. Hans G. Andersen.

MAURICE BOURQUIN

Geneve, le 9 mars 1956
9 Av. Bertrand

Mr. H.G. Andersen,
Icelandic Delegation to the North Atlantic Council,
Palais de Chaillot
Paris (France)

Dear Mr. Andersen,

Your draft reply to the International Law Commission which I read very carefully gives a clear picture of the Icelandic point of view.

As to the historical aspect of the question, I understand your reluctance to lay stress on it, because of the long interruption which occurred in the traditional policy of Iceland. I am personally of opinion that the titles of Iceland based on this ground are very weak, and I believe that the I.C.J. would not be prepared to recognize them, if the case were brought before it.

Nevertheless, it seems to me that something should be said on that line in the reply to the International Law Commission. A persistent silence of the Icelandic Government could be perhaps invoked against it in a future dispute. Now, if the arguments to be drawn from History do not provide by themselves a juridical title, it would be regrettable to be precluded from making use of them, at least as an adjunct. On the other hand, it may be of interest to watch the reactions of some Governments in that respect.

I therefore agree with you on the advisability of inserting the proposed extra sheet at p.5 of your main draft.

I have, nevertheless, some reservations to make about it.

First, you strongly underline the juridicial link existing between the measures of delimitation taken by the Icelandic Government in 1950 and 1952 on the one hand, and the 1948 law on the other hand. You know my views on that point. I don't think it necessary to express them again.

Secondly, may I call your attention to the fact that some expressions used in this part of the text ("partial steps", "steps taken so far", "although they only partially meet the requirements of the situation") must necessarily increase the apprehensions of the Government who think that the present limits of the Icelandic fisheries zones are already too extensive?

I understand that your intention is to make it clear that the door remains open and that the Icelandic Government is eager to seize any opportunity to go further in the direction announced by the 1948 law. But I wonder if the result of such a frank admission would not be the reverse of what you wish. By awakening the alarm of your adversaries, you run the risk of strengthening their opposition.

With our best regards to you and Mrs. Andersen,

Sincerely yours,

Sign. Maurice Bourquin

The Ministry for Foreign Affairs of Iceland presents its compliments to His Excellency, the Secretary General of the United Nations and has the honour to refer to the Legal Department's Note of 24 August 1955 (LEG 292/9/01) inviting the comments of the Government of Iceland upon document A/CN.4/94, containing the Report of the International Law Commission covering the work of its seventh session. The Government of Iceland has the honour to submit the following comments.

I. Preliminary remarks.

The Government of Iceland has studied the Provisional articles concerning the régime of the high seas and the Draft articles on the régime of the territorial sea which were submitted in the Report of the International Law Commission. Since the two régimes are closely related the following comments will whenever necessary refer to both sets of articles.

The fundamental provisions will be dealt with first (II), whereupon certain other provisions will be commented on (III).

II. Provisions of fundamental importance.

A. Base-lines. In the opinion of the Icelandic Government the International Law Commission has done very valuable work in redrafting Articles 4 and 5 of the territorial sea draft. These articles constitute a marked improvement over earlier drafts. The Icelandic Government,

however, finds it necessary to propose that the last sentence of paragraph 1 of Article 5 should be deleted. It is there provided that the base-lines should not be to and from drying rocks and drying shoals. In the Anglo-Norwegian fisheries case the International Court of Justice confirmed the legality of using drying rocks as base-points and in present Icelandic legislation such base-points are used in many instances.

B. Bays. Article 7 of the territorial sea draft also constitutes a marked improvement over earlier drafts. Also in this case useful work has been performed by the Commission for which it deserves credit. This applies particularly to paragraph 5 of Article 7 without which the draft would have been unacceptable. It is submitted, however, that paragraph 5 should apply to all the preceding paragraphs.

C. Breadth of the territorial sea. The Commission wishes to have the comments of Governments before drafting the final text of Article 3 of the territorial sea draft. However, the Commission has in a preliminary manner drafted certain basic postulates.

In paragraph 1 of Article 3 the Commission recognises that international practice is not uniform as regards the traditional limitation of the territorial sea to three miles. It does not seem appropriate to refer to the so-called 3 mile rule "as the traditional limitation". As the Commission itself recognises, practice is not uniform in this field. It seems that it would have been quite sufficient for the Commission to state that fact.

In paragraph 2 of Article 3 it is stated that the

Commission considers that international law does not justify an extension of the territorial sea beyond 12 miles. The Government of Iceland, as will be further explained later, does not share this view.

In paragraph 3 of Article 3 it is said that the Commission considers that international law does not require States to recognise a breadth beyond 3 miles.

The views expressed in Article 3 seem to present a very curious mixture and really to be irreconcilable. On the one hand the so-called 3 mile limit is apparently given basic importance which in the opinion of the Icelandic Government is quite unwarranted. On the other hand a wider limit than 12 miles would apparently be considered illegal even if recognised by other states or justified in view of local considerations. The Government of Iceland has been unable to find a sound basis in these postulates.

The traditional régime of the sea is characterized by a sort of compromise between the jurisdiction of the coastal State in waters adjacent to its coast and the freedom of the seas beyond that area. The former is juridically on the same level as the latter. It would be a mistake to consider it as an exception to a principle. The difficulty has always been and still remains to decide where the line of separation should be drawn.

The practice of States seems to be incompatible with the acceptance of a general rule fixing the extent of the territorial sea with precision. A group of States would favour a general convention based on the system of the three-

mile limit. The conclusion of such a convention would imply that the many States which are opposed to that limit would give up their opposition. That, of course, is thoroughly unrealistic.

In its judgment in the Fisheries Case the Court stated the following in connexion with the United Kingdom Government's assertion that the so-called ten-mile rule in bays should be regarded as a rule of international law:

"In these circumstances the Court deems it necessary to point out that although the ten-mile rule has been adopted by certain States both in their national law and in their treaties and conventions, and although certain arbitral decisions have applied it as between these States, other States have adopted a different limit. Consequently, the ten-mile rule has not acquired the authority of a general rule of international law." (p. 131).

It seems clear that the same reasoning applies with equal force to the assertion that the three-mile limit for the extent of the territorial sea should be regarded as a rule of international law.

As indicated by the rapporteur of the International Law Commission the practice of States varies greatly, and in the different reports of the rapporteur different limits are proposed varying from three miles to twelve miles. In the report of the International Law Commission it is stated that on this question twelve different suggestions were made during the debates of the Commission (A/2693, paragraph 68).

A uniform system would be possible only if very extensive limits were to be adopted. It would not mean that all States would agree to the three-mile limit. On the contrary, the States who are in favour of that limit would

have to be prepared to accept a much more extensive one. In the absence of that attitude it seems that the only practicable solution would be to accept the principle of regional or local systems which is in conformity with the facts of the present practice. The Government of Iceland is prepared to examine any reasonable proposition of that nature.

The question of the breadth of the territorial sea is, of course, closely linked with that of the contiguous zones and cannot be dealt with in an isolated manner. The basis for coastal jurisdiction is that certain interests of States in their coastal areas are recognised. One of these interests would be exclusive jurisdiction over fisheries in the coastal area. If a contiguous zone is used for that purpose the necessity, e.g., as far as Iceland is concerned, for a wide territorial sea would appear in quite a different light from the situation where no such contiguous zone was provided. The reasons for this attitude are found in an earlier statement by the Icelandic Government (document A/2456, pp. 52-58), as follows:

"... 2. The views of the Icelandic Government with regard to fisheries jurisdiction can be described on the basis of its own experience, as follows:

"Investigations in Iceland have quite clearly shown that the country rests on a platform or continental shelf whose outlines follow those of the coast itself (see provisional map, p. 54) whereupon the depths of the real high seas follow. On this platform invaluable fishing banks and spawning grounds are found upon whose preservation the survival of the Icelandic people depends. The country itself is barren and almost all necessities have to be imported and financed through the export of fisheries products. It can truly be said that the coastal fishing grounds are the

conditio sine qua non of the Icelandic people for they make the country habitable. The Icelandic Government considers itself entitled and indeed bound to take all necessary steps on a unilateral basis to preserve these resources and is doing so as shown by the attached documents. It considers that it is unrealistic that foreigners can be prevented from pumping oil from the continental shelf but that they cannot in the same manner be prevented from destroying other resources which are based on the same sea-bed."

"3. The Government of Iceland does not maintain that the same rule should necessarily apply in all countries. It feels rather that each case should be studied separately and that the coastal State could, within a reasonable distance from its coasts, determine the necessary measures for the protection of its coastal fisheries in view of economic, geographic, biological and other relevant considerations."

These views remain unchanged.

The Icelandic Government recently has had occasion to present its views on this subject to the Council of Europe in a Memorandum of September 1954 as well as in an Additional Memorandum of October 1955. In the former Memorandum it is shown that in the period between 1662 and 1859 the fishery limits around Iceland were 16 miles, all bays being also closed to foreign fishing. In the latter part of the nineteenth century the enforcement of the prevailing limits by the Danish Government became inefficient and in 1901 they concluded an Agreement with the United Kingdom which specified the 10 mile "rule" for bays and 3 mile fishery limits around Iceland. These limits were applicable until the Agreement was terminated in 1951, due notice in accordance with its own provisions having been given by the Icelandic Government to that effect. For many years it had then been quite clear that the fishstocks were rapidly decreasing due to overfishing

so that unless positive steps were taken the country's economic foundation would be faced with ruin.

In the last few years steps have been taken by the Icelandic Government towards enforcing its jurisdiction over the continental shelf fisheries in conformity with the provisions of the 1948 Law concerning the Scientific Conservation of the Continental Shelf Fisheries. The steps taken so far, although they only partially meet the requirements of the situation, have already been of immense value and constitute significant proof of the tremendous importance of exclusive fisheries jurisdiction as the basis of the country's economy. It should not be overlooked in this connection that foreign fishing, far from being adversely affected, has benefited from the measures taken. The result of the measures has been that the fishstocks have increased and led to greater output of the fisheries in the Icelandic area. This matter is further discussed in the Memorandum to the Council of Europe referred to above.

In the articles drafted so far by the Commission no contiguous zone is provided for exclusive fisheries jurisdiction. In the absence of such provisions the interests involved would have to be covered by a very wide territorial sea. If, on the other hand, a contiguous zone is provided the text of Article 2 of the high seas draft would have to be changed.

In chapter II of the high seas draft (Articles 24-33) conservation of the living resources of the high seas is dealt with. Although these articles recognise the special interests of the coastal States it is quite clear that they would not

grant exclusive fisheries jurisdiction to the coastal States. According to them the necessary measures for conservation are to be worked out if possible through international agreements. If that is not possible the coastal State could adopt the necessary measures but inter alia such measures must not discriminate against foreign fishermen. This system is reasonable if applied to the area beyond the limits of exclusive coastal jurisdiction over fisheries, provided the interests of the coastal State in such jurisdiction are reasonably protected. Within the limits of exclusive coastal jurisdiction foreign fishing can of course be prohibited by the coastal State. This is an incontrovertible fact. But to say that such limits are fixed at e.g. 3 miles has no realistic foundation. What is called for is an appreciation by the coastal State of its own needs up to a reasonable distance. That distance might vary considerably in the different countries in view of economic, geographic, biological and other relevant considerations. To take an example, a country having no special interest in its coastal fisheries might consider relatively narrow limits sufficient for its purposes, whereas a country, like Iceland, basing its economic existence upon coastal fisheries, would consider the same limits quite unacceptable. Also, countries bordering upon a narrow sea, like the North Sea, would be in a different position from a country situated far from other countries. The coastal State is in the best position to analyze and assess its requirements in this field and should do so (up to a reasonable distance which would not necessarily be limited to 12 miles).

Although conservation through international agreements, where foreign fishermen would have the same rights as the local fishermen, are reasonable and necessary beyond the limit of exclusive coastal fisheries jurisdiction, the former is not an acceptable substitute for the latter. This is the crux of the matter and that problem has to be faced in a realistic manner. Consequently the Icelandic Government would not consider that the conservation articles adopted by the Commission would reduce the importance of exclusive coastal fisheries jurisdiction. In other words the conservation articles would supplement the coastal jurisdiction. They could not in any way substitute such jurisdiction.

III. Other provisions.

Article 2 of the high seas articles provides for freedom of fishing in the high seas. As already pointed out this text would have to be changed if a contiguous zone for exclusive fisheries jurisdiction is provided.

Article 22 of the same draft deals with the right of pursuit. It is submitted that the text of paragraph 3 should be amended so as to cover identification and pursuit by aeroplanes as well as identification from the coast.

Article 24. Same observations as on Article 2 above.

Ministry for Foreign Affairs,

Reykjavík, April 6, 1956.

His Excellency
Secretary General of the United Nations,
New York.

Orkest
endursent
eftir vottum .

Frá utanríkisráðuneytinu.

17. nóv. 1948

RÆDA HANS G. ANDERSEN SENDIHERRA Í 6. NEFND
ALLSHERJARÞINGSINS (LAGANEFNDINNI) UM RÁÐSTEFNU
UM RÉTTARREGLUR Á HAFINU, HINA ADRA Í RÖÐINNI.

Herra formaður,

Þar sem mál það, sem nú er til umræðu, er, hvort kalla skuli saman aðra ráðstefnu um réttarreglur á hafinu, vildi eg nota þetta tækifæri til að skýra enn einu sinni í þessari nefnd sjónarmið Íslendinga varðandi lögsögu við strendur. Lausn á þessu mikilvæga vandamáli náðist ekki í Genf, og það verður viðfangsefni nýrrar ráðstefnu, ef hún kemur saman. Þetta var, að okkar áliti, langmikilvægasta vandamálið, sem Genfarráðstefnunni var ætlað að leysa. Eins og okkur er öllum kunnugt, var gengið frá texta fjögurra samninga á Genfarráðstefnunni, þ.e.a.s. samnings um landhelgi, samnings um úthöfin, samnings um verndun fiskistofna úthafsins og samnings varðandi landgrunnið. Allir þessir samningar eru mikilvæg spor í áttina til skráningar og jákvæðrar þróunar réttarreglnanna um hafið. Engu að síður vantar undirstöðu þess, sem unnið var að í Genf, þ.e.a.s. reglu um viðáttu landhelginna og lögsögu yfir fiskveiðum við strendur. Þetta er augljóst, þegar þess er gætt, að samningnum um verndun fiskistofna úthafsins er ætlað að gilda utan þeirra marka, sem lögsaga strandríkis nær til. Sé ekki ljóst, hvað átt er við með þessu, myndi íslenska ríkisstjórnin fyrir sitt leyti væntanlega ekki geta fullgilt þennan samning. Það hefur með öðrum orðum verið staðfest enn einu sinni, að það er rétt, sem segir í samþykkt Allsherjarþingsins no. 1105 (XI), að hinar ýmsu greinar réttarreglnanna um hafið eru tengdar og

mjög háðar hver annarri. Þetta á sérstaklega við um viðáttu landhelginnar og fiskveiðamörkin, en þau atriði munu sem fyrr segir verða viðfangsefni nýrrar ráðstefnu.

Leyfið mér, herra formaður, að segja nokkur orð, áður en eg sný mér að lögsöggunni við strendur, til að skýra ástæðurnar til þess, að íslenska sendinefndin telur nauðsynlegt að fjalla nokkuð um efnishlið máls þessa.

Við fyrstu sýn gæti svo virzt sem þessari nefnd sé aðeins ætlað að fjalla um málsmeðferð, það er, hvort kalla skuli saman nýja ráðstefnu eða ekki. Þá gæti virzt ónauðsyn-
ekki askilegt
legt og jafnvel ~~þakki~~ /að hefja umræður um efnisatriði málsins. Að okkar áliti er þetta ekki rétt og liggja til þess ýmsar ástæður.

Í fyrsta lagi virðist okkur nauðsynlegt að fjallað sé um efnisatriði málsins í því skyni að kanna, hvort líklegt sé, að það verði leyst ef nýrri ráðstefnu. Nánar tiltekið erum við sannfarðir um, að það myndi leiða í ljós, hve mikils undirbúnings er þörf, ef hinar ýmsu sendinefndir gæfu skoðanir sínar til kynna. Það myndi síðan segja til um, hvenær halda ætti slíka ráðstefnu eða hvort heppilegasta lausn málsins fengist e.t.v. í þessari nefnd. Íslenska ríkisstjórnin myndi miklu heldur kjósa síðarnefndu leiðina, þar sem þá myndi ekki verða nein frekari töf á meðferð þessa lífshagsmunamáls. Lausn þess hefur þegar dregið alltof lengi úr hömlu. Við vildum gjarnan fá vitneskju um, hvort samstarfsmenn okkar styðja þá skoðun. Þótt meirihlutinn gæti ekki stutt þá skoðun, álitum við engu að síður, að það væri mjög gagnlegt fyrir okkur alla hér, ef

sendinefndirnar vildu fjalla um efnisatriði málsins til að skýra það í heild. Það myndi, svo sem áður er að vikið, einnig gefa til kynna, hvaða málsmeðferð væri rétt að ákveða og hversu langan tíma þarf.

Hingað til hefur þessi nefnd að verulegu leyti fjallað um réttarreglurnar á hafinu frá sjónarmiði málsmeðferðar. Margar sendinefndir hafa gert fyrirvara um afstöðu sína. Svo var t.d. árið 1956, en þá voru margar sendinefndir þeirrar skoðunar, að ekki væri nauðsynlegt, að þær ræddu málið efnislega í þessari nefnd, þar sem ráðstefnu ætti að halda í Genf 1958. Það er skoðun okkar, að þetta hafi að vissu marki torvelað lausn í Genf. Þar kom og til sú staðreynd, að til-
tölulega fáar ríkisstjórnir létu í ljós skoðanir sínar við Alþjóðlegu laganefndina öll þau ár, sem sú nefnd fjallaði um réttarreglurnar á hafinu. Þess er að geta, að frestað var að taka vandamálið um viðáttu lögsögu við strendur fyrir á Genfarráðstefnunni þar til leið að lokum hennar, svo að í rauninni var ógarningur að fjalla um málið á fullnægjandi hátt. Engu síður voru vandamálin, sem hér koma til, skýrð í Genf, og ráðstefnan gaf tækifæri til að byggja frekar á þeim grunni. Sumar sendinefndir lýstu til dæmis þeirri skoðun í upphafi ráðstefnunnar í Genf, að það væri regla að alþjóðalögum, að mörkin skyldu vera 3 mílur og lengra úti gatu strandríki ekki bannað erlendum skipum veiðar og áskilið þær þegnum sínum. Það var ljóst á Genfarráðstefnunni, að þessi skoðun samrímist ekki staðreyndum í samskiptum þjóða. Afleiðing þess ætti að

vera sú, að málið yrði rætt á öðrum grundvelli næst. Á þennan hátt var mikilvægt undirbúningsstarf á þessu sviði unnið á Genfarráðstefnunni. Eg vildi mega nefna í þessu sambandi þá staðreynd, að þess sjást merki, að sum þeirra landa, sem fulltíða áttu í Genf, hafi síðan nokkuð sveigt afstöðu sína til samkomulags og að sum ríki, sem ekki létu sig málið miklu skipta þá, hafi síðan komið að þeirri niðurstöðu, að það gæti verið ómæksins vert fyrir þær að láta það meira til sín taka. Ef við höfum fengið réttar upplýsingar, munu nokkur lönd færa út lögsögu sína í nánmi framtíð og nokkur hafa gert það eftir Genfarráðstefnuna.

Herra formaður, þessar ástæður allar liggja til þess, að sendinefnd Íslands vill ræða efnislega um víðáttu lögsögu við strendur. Og það er von okkar, sem fyrr segir, að hinar sendinefndirnar muni gera hið sama. Þetta myndi verða mjög gagnlegt til að skýra ástæður nú og til að leiða í ljós, hvort unnt væri að leysa málið, áður en Allsherjarþinginu lýkur, eða hvort þörf er á nýrri ráðstefnu, og sé svo, þá hve snemma unnt sé að kalla hana saman. Eg bendi á, að slík skoðana-skipti gætu farið fram á stuttum tíma, þar sem í rauninni er aðeins um að ræða tvö vandamál, þ.e.a.s. víðáttu landhelginnar og fiskveiðitakmörkin.

Þessari nefnd er, að eg held, vel kunnugt um skoðanir Íslendinga á máli þessu. Þær hafa verið raktar hér áður við mörg tækifæri svo og í athugasemdum íslensku ríkisstjórnarinnar við ýmsa frumdrætti gerða að Alþjóðlegu laganefndinni. Eg mun því reyna að draga skoðanir okkar saman í eins fáum

orðum og mér er unnt.

Fyrsta atriðið, herra formaður, er, að við erum ósammála þeim, sem segja, að telja beri lögsögu við strendur skerðingu á frelsinu á höfunum. Þessi tvö hugtök verður að telja hliðstæð. Bæði njóta viðurkenningar og þau þjóna hvort um sig lögmætum hagsmunum, í sumum tilvikum lífshagsmunum. Því er ekki unnt að nota annað hugtakið til að færa rök að ósanngjörnum takmörkunum á hinu.

Annað atriðið er, að íslenska ríkisstjórnin hefur, síðan Sameinuðu þjóðirnar tóku að fjalla um þessi mál, haldið því fram, að í þágu lögsögu strandríkja yfir fiskveiðum sé ekki nauðsynlegt að færa út landhelgina sjálfa, því að þar er um mun víðtækara hugtak að ræða. Þetta sjónarmið mætti skilningi í Genf og þetta atriði er að sjálfsögðu mikilvægt, þar sem lögsaga yfir fiskveiðum myndi sem slík ekki hafa áhrif á venjulegar siglingar eða loftferðir.

Þá er, í þriðja lagi, komið að viðáttu fiskveiðilögsögunnar. Að okkar áliti verður að hafa í huga tvö sjónarmið. Annarsvegar er um að ræða álitaeftnið um verndun fiskveiða við strendur. Slíkar aðgerðir eiga fullan rétt á sér og eru nauðsynlegar eins og nú er viðurkennt af flestum, ef ekki öllum. Eg held, að svo sé e.t.v. gert af öllum. Hinsvegar er hér einnig um annað vandamál að ræða, og er þar átt við vandamálið varðandi hagnýtingu fiskistofnanna. Vera má, að heildaraflinn við strendur landa sé ekki svo mikill að allir fái það sem þeir vilja, jafnvel þótt allar nauðsynlegar

verndarráðstafanir séu gerðar til að tryggja það, að aflinn verði eins mikill og framast má verða. Við höfum jafnan haldið því fram, að strandríki eigi að hafa forgangsrétt í þeim mæli, sem nauðsynlegt er til að tryggja hagsmuni þess, þegar þannig stendur á. Í þessu sambandi er almennt álitnið fullnægjandi að ákveða fiskveiðilögsögu allt að 12 mílum -- að sjálfsögðu án undanþágu fyrir það, sem veitt hafa á svæðinu um tíma, eins og svo vel kom fram í tillögu Kanada í Genf og í stefnu Bandaríkjanna þar, unz þau illu heilli viku frá því rænhæfa og viturlega sjónarmiði.

Orsök þessarar breytingar á afstöðu Bandaríkjanna í Genf var vafalaust einlæg viðleitni til að ná samkomulagi, en breytingin á afstöðu Bandaríkjanna er vissulega jafnhörmu- leg enga að síður. Undantekningar eins og þar um ræðir gætu augsýnilega gert meginregluna að engu og 12 mílna takmörkin gætu, þegar svo stendur á, aðeins gilt á pappírnum, -- þ.e.a.s. verið 6 mílur plús 6 mílur mínus 6 mílur. Þetta atriði var ítarlega rætt í Genf og hefur augsýnilega mikla þýðingu.

Síðasta atriðið, herra formaður, er, að hvað sem almennt gildir, stendur sérstaklega á, þegar þjóð er að lang- mestu leyti háð fiskveiðum við strendur sínar. Ljóst er, að það er nauðsynlegra en nokkru sinni ella að sjá fyrir full- nægjandi vernd, þegar þannig stendur á, bæði á sviði verndunar og hagnýtingar. Það er okkar skoðun, að slíkum ríkjum beri skylda og réttur til að vernda þessa lífshagsmuni með tilliti til efnahagslegra, landfræðilegra, vísindalegra, sögulegra og

annarra sjónarmiða, sem máli skipta. Þegar þannig stendur á er í raun rétttri um að ræða sjálfsvörn, sem hefur grundvallarþýðingu. Íslenska þjóðin er fyrir sitt leyti einhuga um að vernda á þennan hátt sjálfa tilveru sína og efnahagslegt sjálfstæði. Genfarsamþykktin um sérstakar aðstæður varðandi fiskveiðar við strendur myndi aðeins gilda um svæðið utan lögsögunnar við strendur og hún leysir þessvegna ekki þennan vanda.

Með tilliti til þessa megin sjónarmiðs vildi eg þessu næst segja nokkur orð um sérstöðu Íslands. Íslenska sendinefndin hefur leyft sér að dreifa stuttri greinargerð, þar sem hagsmunir Íslendinga af fiskveiðum við strendur landsins eru ræddir. Greinargerðin var höfð stutt af ásettu ráði í þeirri von, að fleiri fulltrúar en ella hefðu þá tíma til að lesa hana. Það er von okkar, að allar sendinefndir hér muni lesa greinargerð þessa. Þessvegna mun eg aðeins nefna atriðin, sem frekar eru rædd þar.

Í greinargerðinni er fyrst nefnd sú kunna staðreynd, að fiskveiðarnar við strendurnar varða lífshagsmuni íslensku þjóðarinnar. Við höfum þrásinnis hér og annarsstaðar vakið athygli á því, að flytja verður inn flestar lífsnauðsynjar þjóðarinnar, og greiða fyrir þær með útflutningi, sem 97% ~~XXXX~~ eru fiskafurðir. Þessvegna byggist afkoma íslensku þjóðarinnar í bókstaflegum skilningi á fiskveiðum meðfram ströndum.

Í greinargerðinni er þessu næst fjallað um ofveiðivandamálið. Þar er sýnt fram á, að eyðilegging fiskstofna

við Íslandsstrendur átti sér stað í vaxandi mæli, og að þar hefði stefnt hratt í áttina að gjöreyðingu á sjötta tug þessarar aldar. Tölur þær, sem þetta sýna, eru nefndar í greinargerðinni.

Næst kemur fram í greinargerðinni, hvernig fiskveiðitakmörkin við Ísland voru skert fyrr á öldum. Þau voru á 17., 18. og á hluta 19. aldar fjórar vikur sjávar -- og ein vika sjávar jafngilti í fyrstu 8 mílum, síðar 6 og loks fjórum. Fiskveiðimörkin voru m.ö.o. 32 mílur í upphafi þessa tímabils, urðu síðar 24 mílur og höfðu verið skert í 16 mílur á 19. öld. Á síðari hluta 19. aldar virðist hafa verið miðað við 4 mílur í fræmkvæmd, vegna þess, að útlendingar sóttu fast á. En allir flóar og firðir voru lokaðir fyrir erlendum veiðum allt þetta tímabil. Árið 1901 var að lokum gert samkomulag við Bretland um 10 mílna reglu í flóum og 3 mílna fiskveiðimörk við Ísland. Þetta samkomulag var felld úr gildi af íslensku ríkisstjórninni 1951. Þá var augljóst, að eyðing af völdum ofveiði nálgast, og ofveiðisamningarnir frá 1937 og 1946 voru ekki til mikillar hjálpar til að vinna gegn þeirri ógnþrungnu þróun.

Með tilliti til þess, hve ástandið var alvarlegt, gaf Alþingi Íslands árið 1948 ríkisstjórninni heimild til að ákvarða mákvæmlega tilgreind svæði innan marka landgrunns Íslands, þar sem allar veiðar skyldu háðar íslenskri lögsögu og eftirliti. Heimilað var að gefa út nauðsynlegar reglugerðir í þessu skyni. Álitið var eðlilegt, að miða

reglugerðirnar við landgrunnið, þar eð mörk þess fylgja ströndinni í stórum dráttum. Af sjókortum sézt glögglega, að grunnið er raunverulega undirstaða landsins og verður að skoðast sem hluti af landinu sjálfu. Á þessum grunnu hafsvæðum eru ýmsar mikilvægustu hrygninga- og uppeldisstöðvar fiskistofna í heiminum, og byggjast fiskveiðar á djúpmiðum við Ísland að verulegu leyti á þeim.

Árið 1952 var gefin út reglugerð um beinar grunnlínur og fiskveiðimörkin voru þá sett fjórar mílur frá grunnlínunum.

Þessari reglugerð var harðlega mótmælt af sumum. Þrjár eða fjórar ríkisstjórnir héldu því fram, að reglugerðin væri andstæð alþjóðalögum, og myndi skerða verulega afla erlendra fiskimanna með því að banna þeim fiskveiðar, sem þeir hefðu áður stundað. Í kjölfar mótmæla brezku stjórnarinnar fylgdi bann á íslenzkan togarafisk í brezkum höfnum. Fyrir bann þetta, þ.e. árið 1951, höfðu Íslendingar selt um 25% af botnfiskafli sínum til Bretlands, en þessi markaður var nú með öllu lokaður um 4 ára skeið. Þetta var þá í því skyni gert að valda Íslendingum verulegum efnahagsörðugleikum.

Síðari atburðir hafa leitt greinilega í ljós, að ótti erlendra aðila um, að veiðin myndi minnka, var algjörlega ástæðulaus, því að skýrslur sanna, svo að ekki verður véfengt, að afli þeirra varð mun meiri en áður en reglugerðin var gefin út, hvort sem miðað er við heildaraflla eða afla miðað við fyrirhöfn. Allir, sem hlut eiga að máli viðurkenna nú, að reglugerðin frá 1952 hafi ekki aðeins stöðvað hina óheillavæn-

legu þróun, heldur hafi jafnvel tekizt með henni að snúa þróuninni við til hagsbóta fyrir alla, sem veiðar stunda á Islandsmiðum. Þess sjást engu að síður greinileg merki, að jafnvel lítilsháttar aukning veiðanna myndi leiða til ofveiði. Annað atriði þarf og að hafa í huga, og það er, að komið geta fram algjörlega nýjar og eyðileggjandi veiðiaðferðir. Tekið verði að nota geysistór verksmiðjuskip, sem búin eru rafmagnsveiðitækjum og dælum, sem fara nætti með yfir stór svæði, þar sem ekkert yrði eftir nema dauði og tortíming.

Með tilliti til þessarar þróunar og vandamálaanna í því sambandi, var íslenska ríkisstjórnin þeirrar ákveðnu skoðunar, að nauðsynlegt myndi verða að gera frekari ráðstafanir í þeim tvíþætta tilgangi að tryggja nauðsynlega verndun og gæta lífshagsmuna varðandi fiskveiðar við strendurnar. Þessvegna var ný reglugerð gefin út 30. júní 1958 um 12 mílna fiskveiðimörk við Ísland. Hún gekk í gildi 1. september 1958.

Nýja reglugerðin gerði ráð fyrir, að unnt væri að leyfa, þegar fyrir hendi væru sérstakar aðstæður, sem nánar skyldu ákveðnar, veiðar íslenskra skipa með botnvörp og dragnót innan 12 mílna en utan 4 mílna markanna. Þessar veiðar voru leyfðar í viðaukareglugerð frá 20. ágúst 1953, en aðeins á stranglega afmörkuðum svæðum og tímum árs. Megin sjónarmiðin, sem reglurnar byggjast á, eru þau, að tog- og dragnótaveiðar eru bannaðar á sérstökkum svæðum og tímum, þegar fiskurinn hrygnir, og jafnframt er veiðum vélbátanna veitt nauðsynleg vernd. Þær eru algjörlega háðar veiðum við strendurnar, en valda ekki tjóni á fiskistofnunum á sama hátt og togveiðar.

Reglugerðin er því samín í þeim tilgangi að vernda á sem fullkonnastan hátt veiðisvæðin við ströndina.

Í greinargerðinni er síðan fjallað um hin lögfræðilegu sjónarmið í því skyni að sýna, hvers vegna íslenska ríkisstjórnin er snafærð um, að ráðstafanirnar, sem gerðar voru, hafi verið fullkonnalega löglegar. Eg mun ekki fjölyrða um þetta atriði, þar sem því eru gerð skil í yfirlitinu. Í greinargerðinni er að lokum fjallað um það mikið umrædda vandamál, hvort strandríki geti að réttu lagi mælt einhliða fyrir um fiskveiðimörk sín. Álitið var viðeigandi að ræða þetta í greinargerðinni, þar sem því hefur verið haldið fram af sumum, að hin eina rétta málsmeðferð á þessu sviði sé hin svonefnda samkomulagsleið, og það jafnvel að því er virðist, þótt enginn finnist, sem samkomulag vill gera. Athygli er vakin á þeirri vel kunnri staðreynd í greinargerðinni, að einhliða ákvörðun lögsögu við strendur er ekki málsmeðferð, sem heyrir til undantekninga, heldur er vissulega sú málsmeðferð, sem er almennt viðurkennd um heim allan, þar sem þetta er sú almenna aðferð, sem notuð hefur verið af hinum ýmsu löndum. Engu að síður hefur einn af nábum okkar, Bretland, sent herskip í lögsögu okkar til að vernda brezkar togveiðar upp að fjögurra mílna mörkunum. Þar sem utanríkisráðherra Íslands ræddi mál þetta í hinum almennu umræðum á Allsherjarþinginu, hef eg ekki í hyggju að fjölyrða hér um þetta óheillaástand, sem enn varir. Þetta er vissulega mál, sem leysa þarf þegar í stað.

Þótt íslenska ríkisstjórnin hafi eins og áður sagði fullkominn rétt, eins og allar aðrar ríkisstjórnir, til að ákveða viðáttu lögsögu við strendur sínar, hefur hún gert ítrekaðar tilraunir til að finna aðgengilega lausn með alþjóðasamvinnu. Þannig munu menn minnst þess, að athugun þessa máls í heild innan vébanda Sameinuðu þjóðanna hófst 1949 að frumkvæði íslensku sendinefndarinnar, sem bar fram tillögu um málið. Við erum hinsvegar sannfærðir um, að allir sanngjarnir menn muni fallast á, að ekki verður endalaust skotið á frest lausn vandamáls, sem þannig varðar lífshagsmunum allra íbúa lítils lands, sem ekki eiga neinar aðrar auðlindir. Það er ástæðan til þess, að fiskveiðimörk okkar eru nú 12 mílur.

Það er vissulega ósk okkar að halda áfram að vinna með vinum okkar í Sameinuðu þjóðunum að jákvæðri þróun þjóðarréttar. Við óskum í einlægni eftir að almenn lausn náist á þessu sviði eins fljótt og unnt er á þann hátt, að sanngjörn réttindi strandríkja séu tryggð og sérstakar ástæður þjóða, sem eru að langmestu leyti háðar fiskveiðum sínum við strendurnar, séu teknar til greina að fullu. Það er ástæðan til þess, að við höfum verið þeirrar skoðunar, að 6. nefndin setti á þessu þingi að fjalla um þetta mál og leysa það.

Ef meirihluti sendinefndanna álitur æskilegra að kalla aftur saman nýja ráðstefnu, myndum við sem eðlilegt er vilja taka þátt í henni, og verði svo, viljum við mega vona, að ráðstefnan verði kölluð saman eins fljótt og unnt er. Hve fljótt, myndi vera komið undir því, hversu mikils undirbúnings myndi talin þörf. Það atriði skýrist sennilega í hinum almennu umræðum um þetta mál.

Herra formaður, Eg myndi, af hálfu sendinefndar Íslands, vilja leggja áherzlu á eftirfarandi atriði að lokum til yfirlits:

1. Við myndum fagna skjótri og sanngjarnri lausn málanna, sem ekki leystust í Genf, þ.e.a.s. spurningarinnar um viðáttu landhelginnar og fiskveiðimörkin með þeim hætti, að sanngjörn réttindi strandríkja væru tryggð og fullt tillit tekið til aðstöðu þjóða, sem eru að langmestu leyti háðar fiskveiðum sínum við strendurnar, eins og íslenska þjóðin er.

2. Ef meirihlutinn skyldi heldur kjósa að kalla saman nýja ráðstefnu en að vinna að lausn vandamála í þessari nefnd, myndum við styðja þá skoðun, að slíka ráðstefnu ætti að kalla saman eins fljótt og unnt er.

3. Það er komið undir þeim undirbúningi, sem fara þarf fram, hve fljótt er unnt að kveðja saman slíka ráðstefnu. Þetta er að okkar álitni mál, sem leysa þarf þegar í stað, þar sem núverandi ástand stuðlar vissulega ekki að friðsamlegum samskiptum þjóða. Við látum því í ljós þá skoðun, að það myndi vera gagnlegt og raunar nauðsynlegt til að skýra mála- lokin í Genf, ef við fengjum að heyra skoðanir hinna ýmsu sendinefnda á þeim atriðum, sem hér er um að ræða. Það er okkar skoðun, að þetta myndi ekki taka mjög langan tíma, en myndi hinsvegar geta orðið mjög mikilvægt undirbúningsstarf.

4. Að lokum vildi eg láta í ljós þá skoðun íslensku sendinefndarinnar að áframhaldandi tilraunir til að finna sanngjarna lausn á þessu sviði megi verða árangursríkar.

FRÉTTATILKYNNING FRÁ RÍKISSTJÓRNINI

Ríkisstjórn Bretlands hefur farið þess á leit við ríkisstjórn Íslands að mæta sjónarmið sín varðandi deiliá þá, sem uppi er um aðstæðu brezkra fiskiskipa á Íslandsmiðum. Telur brezka ríkisstjórnin líklegt, að hægt sé að finna lausn, er tryggi hagsamni Íslendinga, en veiti brezkum fiskiskipum jafnframt nokkra úrlausn um stundarsakir.

Með því að ríkisstjórn Íslands telur fiskveiðilögsgumálið viðtakara en svo að það hafi endanlega verið til lykta leitt með útgáfu reglugerðar nr. 70 frá 30. júní 1958, sbr. og ályktun Alþingis frá 5. maí 1959, telur hún rétt að verða við tilmalum brezku ríkisstjórnarinnar og hefur tilkynnt henni það.

UMSIÐUN

um tilfölkun frá landbelgislögnum frá 1958.

Sú stutta greinargerð, sem hér fer á eftir, er svar við neðangreindu sínskeyti frá Hans G. Andersen, dags. 26. júlí 1960:

"Tilvísun símtals svohljóðandi málgrein bréfi utanríkisráðherra algert trúnaðarmál: Þá ákvað ríkisstjórnin að biðja þig að komast í samband við dr. Árna Friðriksson og óska eftir greinargerð frá honum um, hvaða svæði við Ísland nauðsynlegt er fyrir okkur að vernda fyrir botnvörpuveiðum erlendra skipa og hver skipti litlu eða engu máli, allt á grundvelli þess að fiskveiðilögsagan sé miðuð við gildi hennar fyrir fiskveiðarnar sjálfar og fyrir okkar þarfir, en ekki endilega eitt jafnbreitt beltí umhverfis landið, allt án tillits til ástæðna. Allt verður þetta að gerast í fyllsta trúnaði. Með hliðsjón af því að ríkisstjórnin hefur fullan hug á því að afstýra vandræðum eftir 12. ágúst, séu nokkur tæk á því, leggur hún áherslu á að málinu verði hraðað".

1. Fiskifriðun. Fyrsta stig fiskifriðunar er að þyrma ungvíðinu, svo því sé ekki tortímt að óþerfu, engum til gagns en framtíðar fiskveiðum til óbetanlegs tjóns. Segja má, að friðun af þessu tagi hafi verið framkvæmd viðunanlega með ráðstöfunum, sem gerðar voru 1952 og að hlutfallslega lítil árangur hafi náðst á því sviði umfram það, sem komið var, með nýju útfærslunni (12 mílum) 1958. En jafnvel þótt öllu ungvíði sé þyrmt á viðunandi hátt er

hægt að sækja svo fast til fanga í fiskistofn, að hann láti stórum á sjá og skili ekki svipað því þeim arði, er hann geti skilað, ef ekki væri tekið meira úr honum árlega en það, sem náttúran getur byggt upp á ný. Ofveiði af þessu tagi var greinilega í byrjun við Ísland á árunum 1955-58 og var komið í veg fyrir hana með því að takmarka sóknina með vöðkun landhelginnar. Má nefna ráðstafanirnar, sem gerðar voru 1958, annað stig fiskifriðunar. Ekki er því heldur að neita að útfærslan 1958 tryggði ungvíði sumra nytjafiskanna aukna vernd, einkum ungvíði þorsksins.

2. Aukin sókn. Eins og sjá má af því, sem að framan greinir, væri allvel séð fyrir verndun ungvíðisins, þótt ekkert kæmi til greina nema 4 sjómílna landhelgin eins og hún var sett 1952. Ungvíðinu væri því ekki sérstök hættu búin, þótt opnað væri inn úr 12 sjómílum, t.d. inn að 6 sjómílum, á tilteknum svæðum, en það mundi hafa það í för með sér, að sóknin í fiskistofnana ykist. Ógerlegt er að dæma um það fyrirfram, hver áhrif hin aukna sókn mundi hafa á aflamagn skipanna, miðað við fyrirköfn, því það ferir eftir svo mörgu, þar á meðal fjölda svæðanna, sem opnað væru, stærð þeirra og lengd hins leyfða veiðitíma. Einfaldast væri í framkvæmd að hafa opnu svæðin sem fæst, en þá þeim mun stærri og hafa skilyrði fyrir veiðileyfum á slíkum svæðum sem einföldust að því er varðar veiðitíma (árstíma), veiðarfæri o.s.frv.

3. Tilslakanir. Það, sem gerir tilslakanir nauðsynlegar, er sambúð Íslendinga við aðrar þjóðir, en ef þær eru framkvæmdar, eru einkum þrjú atriði, sem þarf að taka tillit til:

- (a) að ekki sé gengið um of á fiskistofnana;
- (b) að gæta hagsmuna Íslenskra skipa, og
- (c) að auðvelda gæzluna, svo sem kostur er.

(a) Eins og áður er greint stítt ungvíðinu ekki að vera mikil hættu búin, þótt opnað væri inn

úr 12 sjómílum, einkum ef bannað væri að toga innan við 6 sjómílur. Til Öryggis mætti þá halda tilteknum svæðum alveg lokuðum út að 12 sjómílum og á ég þar við grunnsvæðisflákana við vestanverða suðurströndina, SV-land, Vestfirði og við vestanverðan Húnaflóa. Þetta svæði takmarkast af Hófadjúpi að austan við suðurströndina (20° v.l.) og af Húnaflóadjúpi að austan við norðurströndina (21° v.l.) Á þessu mikla svæði er oft fiskur í uppvexti og mundi vera trygging í að vernda hann eins og hægt er gegn hinnri auknu sókn, enda þótt hann sé veiðihafur. Á einum hluta þessa svæðis mætti þó að skaðlausu leyfa togveiðar upp að 4 sjómílum, en þar er í og kringum Kolluál, þar sem aðdýpi er mikil og lítið sem ekkert er af ungvíði eða ungfiski í uppvexti. Meðfram Norðurlandi liggur 12 sjómílna línan frá 1958 svo langt undan landi að skaðlaust væri að leyfa togveiðar þar innan 12 sjómílna, einkum ef Skagagrunni, Grímseyjarsundi og Sléttugrunni væri eitthvað hlíft. - Um svæðið frá Langanesi, suður og vestur um að Háfadjúpi, er erfiðara að setja allsherjar reglur. Ef hvergi væri leyft að toga fyrir innan 6 sjómílur ætti að vera góð trygging fyrir verndun ungvíðis, en eigi treysti ég mér til þess að dæma um, hvar helst mætti opna og hvar helst skyldi halda lokuðu.

(b) Það er ekki hlutverk fiskifræðinga að skera úr því, hvar heppilegast væri að leyfa togveiðar innan 12 sjómílna með tilliti til athafna og veiðivenja íslenskra fiskiskipa, enda ekki ætlun mín að drepa á það hér.

(c) Líka má með nokkru sannri segja, að það sé utan verkswíðs fiskifræðinga að gefa ráð um takmörkun veiðisvæða út frá sjónarmiði auðveldrar gæslu. Þó skiptir gæslan að sjálfsögðu hinu mesta máli fyrir verndun fiskistofnanna og ættu því fiskifræðingar að

gefa þessu atriði fyllsta gaum.

Þegar Öllu er á botninn hvolft, er það mikil spurning, hvort ekki væri heppilegra fyrir land og þjóð að hliðra til í bili á Öllu svæðinu í stað þess að binda togveiðileyfi við takmarkaða bletti innan 12 sjómílna, úr því verndun ungvíðis er ekki lengur aðalatriðið, heldur sóknin. Mætti hugsa sér að smádraga aftur úr sókninni á fáðnum árum, þar til engar botnvörpuveiðar væru lengur innan 12 sjómílna, t.d. með því að leyfa togveiðar allsstaðar milli 12 og 6 mílna í 1-2 ár, en söeins milli 12 og 8 sjómílna í næstu 1-2 ár þar á eftir og loks milli 12 og 10 sjómílna í 1-2 ár. Eftir það (eftir 3-6 ár) yrðu engar togveiðar lengur innan 12 sjómílna.

Þanna skyldi verkamiðjuskip og fiskveiðar með raftækni innan 12 sjómílna.

Þetta áherslulega og óþessu eftir þessu og þessu er að segja, að þetta væri til Ísland mynduð og þetta væri að verða fyrir þessu. **Kaupmannahöfn, 1. ágúst 1960.** Þessu er til þess að segja, allt á þessu þessu að fiskveiðilögum og þessu til þess þessu fyrir fiskveiðar. **Árni Friðriksson (eign.)** Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu, allt þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu.

1. Fiskveiðingur. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu. Þessu er til þess að segja, þessu þessu þessu þessu.